

ПОЈАВА ПРЕКОБРОЈНИХ ЗУБА У МЛЕЧНОЈ ДЕНТИЦИЈИ: ПРИКАЗ СЛУЧАЈА

Ђорђевић – Манић Слободанка

У раду је описан редак случај појаве атипичног прекобројног зуба млечне дентиције у дечака старог 4 године и 11 месеци. Такође, дат је преглед мишљења већ броја аутора о преваленци и етиологији ове аномалије.

Клучни зборови: прекубројни заби; хипердонција; млечна дентиција.

Хипердонција је неправилност повећања броја зуба. Може се јавити у млечној и у сталној дентицији.

У литератури постоје подаци да је појава прекобројних зуба млечне дентиције знатно ређа у односу на исту појаву у сталној дентицији (1,5,11,13).

Преваленца прекобројних зуба сталне дентиције креће се у зависности од аутора од 0,1%–3,6% (11). Резултати истраживања наших аутора су у сагласности са наведеним вредностима (1,5,10).

Што се тиче учесталости прекобројних зуба млечне дентиције, мишљења су различита. По Clauton-у и Magnusson-у, а цитирано по Pindborg-у (11), учесталост износи од 0,2% до 1,9%. Бодин и сарадници сматрају да је хипердонција млечних зуба изузетно ретка и износи само 0,03% (2,10).

Himefelt-ова група истраживача (3) истиче да је неусоглашеност преваленције прекобројних млечних зуба, која се налази у литератури настала услед различитих критеријума који су примењивани у епидемиолошким студијама. Грешке су посебно могуће када се испитују старије узрасне групе где је већ могућ губитак појединих млечних зуба. Поред тога, прекобројне млечне зубе често неучавају ни сама деца ни њихова околина, јер ни по свом облику ни по свом положају, не стварају никакве сметње.

Сматра се да су најверодостојнија епидемиолошка истраживања она која се заснивају на рендгенолошким анализама сваког испитаника и то у време развитака и млечне и сталне дентиције.

Етиологија прекобројних зуба није разјашњена. Постоји више различитих теорија.

Salzmann, Blok, Volk, Tomas, Wallisch и др. су присталице атавистичке теорије коју Euler одбацује (1,5,11,14). Теорија наслеђа има мање присталица међу којима су Korkhauz, Erölich, Ritter и др. (1,5) Наши аутори, Поповић – Ејлус и Рајић истичу наслеђе као значајан ендегени фактор у настанку ове аномалије (12,13).

Марковић на основу проучавања једнојајних близанаца одбацује теорију наслеђа и наводи ендегене неурохуморалне факторе (8). Као етиолошки чинилац хипердонције помиње се и дохотомија (11). Herbst мисли да су прекобројни зуби наказност, чисте „ексцес творевине“. У савременој литератури, најчешће се као узрочник настанка прекобројних зуба наводи локални хиперактивитет денталне ламине^(1,14).

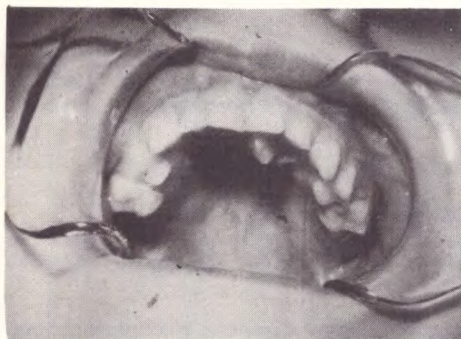
Приказ случаја

Дечак 4 године и 11 месеци, нормалног узраста, психички и физички развијен, дошао је на нашу Клинику ради „изниклог зуба на непцу“.

Из анамнезе добијене од мајке, сазнали смо да су трудноћа и порођај били нормални, да дете није боловало. Први зуби су му никли у 6 месецу живота а ницање није било драђено поремећајима. Родитељи су изникли зуб уочили пошто се дете жалило да му нешто смета у устима.

Прегледом је установљено да су присутни сви млечни зуби. Зуби и зубни лукови су били без промена. Једино је каријес био присутан на горњем левом првом и другом молару. Орална мукоза је била нормална.

Прекубројни делимично изникли зуб налазио се палатинално на око 0,5 см² за горњег првог левог инцизива. Његов мезиодистални промер био је приближно паралелан са медијалном равни (Сл. 1).

Слика 1 Прекубројни зуб *in situ* у дечака

Слика 2 Ретроалвеоларни снимак фронталног предела у дечака старог 4 године и 11 месеци.

Урађен је ортопантомограф и ретроалвеоларни снимак (сл. бр. 2). Нису биле нађене никакве друге промене изузев измењеног положаја горњег левог сталног сектића. На РТГ снимку круница прекубројног зуба је била добро развијена али нешто промењеног облика у односу на горње централне млечне сектиће. Корен је био масиван и краћи.

С обзиром да је зуб доводио до функционалних поремећаја при јелу и говору, урађена је екстракција у локалној анестезији.

Круница екстрахираног прекубројног зуба је била масивнија, а корен знатно дужи него што се то према РТГ снимцима очекивало (сл. бр. 3).

Слика 3 Екстрахиран прекубројни зуб у дечака

Дискусија и закључак

Хипердонција млечних зуба нешто је чешћа у дечака него девојчица (10,11). Најчешће се среће у максили у пределу фронталних зуба, (1,7,10,11) а најзаступљенији су горњи латерални млечни секутићи (1,3,10,11,13,14). заступљеност у максили у односу на мандибулу стоји у сразмери 8:1 (10). За прекобројне млечне зубе карактеристично је да су скоро редовно морфолошки веома слични нормалним зубима (1,2,3,5,10,11,13,14), па се зато називају *dentis supernumeraria* (1.11.14).

У устима се обично појављују заједно са нормалним млечним зубима и смеју се у зубни низ не стварајући никакве сметње. Док већи број прекобројних сталних зуба остаје ретиниран у вилицама, дотле око 73% млечних прекобројних зуба ниче (3,10).

Билатерална хиперодонција је ретка (11), а изгледа да је чешће погођена десна страна (11).

У литератури није описана појава прекобројних млечних молара (11). У млечној дентицији изузетно је ретка појава *мезиоденса*.

У поређењу са опште прихваћеним карактеристикама прекобројних млечних зуба, приказани случај по локализацији, величини и облику преставља редак случај.

SUPERNUMERARY TOOTH IN THE PRIMARY DENTITION: REPORT OF A CASE

Ђорђевић – Манић Slobodanka

Summary

The paper describes a rare case of atypical supernumerary tooth in the primary dentition of four years and eleven months old boy. It also presents the review of different opinions of numerous authors of incidence and possible etiological factors of hyperdontia.

Key words: tooth, deciduous tooth, supernumerary; hyperdontia;

Литература

1. Баба – Милкић Ђ. Хипердонција у деце – сметње за нормалну поставу у оклузију зуба Стоматол Гл Срб, Зборник радова III стоматолошке недеље СР Србије 1966: 75–82
2. Bodin e tal. Hyperdontia I. Frequency and distribution of supernumerary teeth among 21.609 patients. *Dentomaxillofac Radiol* 1978; 7:15–17.
3. Humerfelt D, Hurlen B, Humerfelt S. Hyperdontia in Childeren below four Years of Age: A Radiographic study. *J Dent Child* 1985; 52:121–124.
4. Luter JR. The prevalence of supernumerary teeth in primary and mixed dentitions. *J Dent Child* 1967;34:346–353
5. Марковић М. Појава прекобројних зуба Стоматол Гл Срб 1961; 1:39–47.
6. Марковић М. Прекобројни зуби као узрочници сметњи у ницању зуба
7. Марковић М, Озеровић Б, Јовић М. Прекобројни зуби у пределу горњих секутића. Стоматол Гл Срб 1965; 3:154–160.
8. Марковић М. Биолошка природа ортодонције. Ортодонтска секција Србије, Београд, 1976.
9. Mc Donald ER. *Dentistry for the Child and Adolescent* The C.V. Mosby Company, Saint Louis, 1974.
10. Pashley LE. Hyperdontia in the primary dentition: report of case. *J Dent Child* 1987; 1:60–61.
11. Pindborg JJ. *Pathology of the dental hard tissues* Munksgaard, Copenhagen, 1970.

12. Поповић-Ејдус Б. Осврт на неправилан облик и број зуба са ортодонтске тачке гледишта. Стоматол Гл Срб 1956; 3:13-21

13. Рајић З, Пећина-Хрччевић А. Неке аномалије броја и облика млечних зуба Зборник радова V конгреса стоматолога Југославије 1975; 213-219.

14. Стошић П. и сар. Дечја и превентивна стоматологија Дечје новине, Горњи Милановац, 1984